

כניסת השבת: 17:39

יציאת השבת: 18:29

רבנו תם: 19:06

ע"פ אופק ת"א

ג' בחשון התשפ"ו

טוב העלון השבועי להסות בה'

הריח שאחרי המבול

בְּאַרְצָךְ, וְכָל יֵצֵר מַחֲשַׁבֶּת לְבָבוֹ רָק רַע כָּל הַיּוֹם. יש בו המון רע, המון כח טומאה של היצר הרע, ולכן צריך לאבדו מן העולם. אלא, שמיד עם סיום המבול, בורא עולם מבטיח בהכרזה: **"לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעֵבֹר הָאָדָם, כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעִרְיוֹ."** לא יהיה יותר מבול, ומדוע? כי זה לא האדם בעצמו, זה היצר הרע שלו. לא מובן! הרי סיבה זו בדיוק גרמה להבאת המבול - בגלל שיש לו יצר הרע! אז האם בגלל יצר הרע צריך לאבד את האדם או להבין אותו ולהתחשב בו?

עונה רבי לוי יצחק מבדריטשוב זצ"ל, בעל ה'קדושת לוי': 'אמר אדוני אבי, כי אותו ריח ניחוח שהריח ה' אחר המבול, לא היה מריח הקורבן עצמו, אלא מהריח של אדם הקרוץ מחומר השוכן בתוכו יצר הרע ומנסה להדיחו ולהכשילו, והוא מתגבר עליו לעבוד את ה'. מהתגברות זו עולה ריח ניחוח אשה לה'."

חותם הצדיק: 'וכשראה ה' את הנחת רוח שיש לפניו בהתגברות האדם על יצרו' (כפי שזכה נח לעמוד כנגד כל הטומאה של - המשך בעמוד 4 - דורו)...

כשברא הקב"ה את העולם - היה העולם כולו טהור וקדוש, וכמוהו, אף אדם וחיה משוללים מכל רע. אלא, לאחר שאכלה חיה מעץ הדעת, הטיל בה הנחש זוהמה, ומיד אחר כך נולד קין שרצח את הבל אחיו, לפי שמאותו הרגע נכנס יצר הרע בבני האדם, הגורם לכח משיכה עצום לטומאה וללכת בדרכים רעות. (זוהר בראשית לז).

והנה, שיא החטאים הגיע בדורו של נח. כולם היו ענקים וגדולים עד אשר היו מטשטשים את הארץ בפסיעותיהם, מרוב גודלם וכוחם. הם השתמשו בכוחם לרעה, והיו מהלכים ברחובות כחיות השדה ללא מסוה. דבר זה גרם לחטאים קשים (תנב"א רבא פרק לא), עד כדי כך שאפילו המלאכים שירדו מהשמיים נטמאו וחטאו (זוהר נח סב). בני האדם קלקלו מעשיהם וגרמו לבהמות ולחיות, לצמחים ולפירות להתקלקל ולהיעשות כלאים, מין בשאינו מינו. ואף כתבו שטרות נישואים בין האדם לבעלי החיים (מדרש רבה כה, ה). התווה והבלבול התעצמו כאשר הרצח והעבודה זרה הפכו לדבר שבשגרה. ובקיצור - העולם נעשה הפקר גמור ליצר הרע.

כשראה זאת השטן, הוא שמח שמחה גדולה ובא לקטרג לפני הקב"ה (זוהר נח סב), עד שקיבל ה' את דבריו ואמר: **"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים לְנֹחַ קָךְ כָּל בֶּשָׂר בָּא לִפְנֵי, (כינוי לשטן), כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם."** באותה שעה, פונה הקב"ה לנח ואומר לו לבנות תיבה, מפני שהשטן המשחית עומד להיפרע מהחוטאים, וכדי להינצל ממנו - הוא חייב להסתתר בתוך תיבה, לפי שכאשר מידת הדין מסתובבת בעולם, היא הורגת צדיקים ורשעים יחדיו, ורק ע"י שיסתיר עצמו - ינצל. ובאמת, היו אנשים שלא היו רשעים גמורים, אך מתו עקב הקיטרוג ('נזר הקודש').

אלא, שישנה קושיה גדולה ועצומה: הקב"ה החליט לכלות את העולם מפני ש'וַיֵּרָא ה' כִּי רָבָה רָעַת הָאָדָם

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה, מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרן אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהה ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים. חסיבה בת רינה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה רות בת מרים הי"ו. ינון בן רחל. יאיר חיים בן ענבל ושרה

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מוזל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אביאל בן רויטל.

סגולות וישועות

הרב זמיר כהן שליט"א / חכמת שלמה המלך

חז"ל קבעו (כתובות ל) כי 'הכל בידי שמיים חוץ מצינים ופחים' - קור וחום הבאים ע"י פשיעת האדם שלא נשמר.

לכן, כותב רבנו הרמב"ם שכדי שגופו של האדם ישאר בריא וקיים בכל עת, עליו לעמוד על תפריט אוכל שונה מימות הקיץ:

"בימות החמה אוכל מאכלים הקרים, ולא ירבה בתבלינים ואוכל את החומץ, ובימות הגשמים אוכל מאכלים החמים ומרבה בתבלינים, ואוכל מעט מן החרדל ומעט מן החלתית".

מאכלים חמים הכוונה שבתכונתם הם מחממים את הגוף, כגון פלפל חריף וכן התבלינים הדואגים לחום הגוף.

רק ב-1911 גילה המדע את הויטמנים, וראו כי ויטמין C הוא המשפיע ביותר על מניעת דלקות, הצטננות ושאר מחלות חורף, ולכן משפחה שיש להם חולאי חורף ונותנים להם אנטיביוטיקה, אך המלצתי לקחת מראש טבליות טבעיים של ויטמין C גם כשבריא, ובעז"ה עוברים את החורף בקלות".

אכפתית - את בלחץ, כי את דואגת לעתיד שלה, אבל מה היא שומעת? "אני אכזבה", "לא רואים כמה קשה לי", "אין לי מקום בטוח בבית". הורה רואה שהבן שלו בוכה, אומר: "נו באמת, על זה אתה בוכה?" - מתוך רצון להרגיע, להפחית כאב. אבל הבן שומע: "הרגשות שלך לא תקפים. עדיף שתשתוק".

הורה מתריע לבן שלו: "אם תעשה את זה, יוציאו אותך מהמסגרת!". הוא מתכוון: "אל תתקרב לשם, זה מסוכן". אבל הבן שומע: "אני ממילא כבר לא רצוי כאן, אז מה אכפת לי?".

זה קורה לנו כל הזמן. אנחנו אומרים דברים מתוך דאגה, אכפתיות, רצון להגן. אך הילדים שומעים שיפוט, אכזבה או דחייה. לא כי אנחנו רעים, אלא כי אנחנו לא תמיד זוכרים שהמילים שלנו עוברות סינון - דרך הלב שלהם.

אז מה עושים? - עוצרים לחשוב מה באמת יעביר את המסר שלי. מנסים להקשיב למה שהם שמעו, ולא רק למה שאנחנו אמרנו. שואלים: "מה הבנת ממה שאמרתי?", "איך הרגשת כשמעתי את זה?". ומעל הכל - זוכרים כי חיבוק אחד עושה עבודה ששלושה נאומים לא עושים. (היועצת פ. לשם)

הלכות והליכות

הלכות ומנהגים הנוהגים בשבת קודש

שאלה: האם מותר לשטוף כלים בשבת? ומה עם המים החמים?

תשובה: מותר לשטוף, ובלבד שייזהר בשלושה דברים כדלהלן: (א) יש להיזהר שלא ישטוף במים חמים שהוחמו בדוד חשמל. אם המים הוחמו בדוד שמש אין בזה איסור, אך אם הוחמו על ידי אש או חשמל וכיוצא בזה, אפילו אם כיבה את החשמל קודם השבת אסור בשום אופן להשתמש במים אלו, מפני שבכל פתיחה של הברז נכנסים מים קרים לדוד ומתבשלים שם על ידי המים החמים. והוא איסור גמור, ממש כאילו מטפטף מהברז בביתו לתוך המיחם של המים החמים.

ויש להדגיש נקודה נוספת: בעבר, היה ברז למים חמים וברז למים קרים, אך כיום שאותה ידית משמשת למים הקרים והחמים, ובזמן שהידית בקצה ימין נפתח רק הברז הקר, אך אם מזיז מעט למרכז, אף שהמים עדיין קרים, נפתחים מעט המים החמים. איננו רואים זאת, אך למעשה נכנסים באותה שעה מים קרים לדוד ומתבשלים.

לכן, יש להזהר: (1) לפתוח את הברז כאשר הידית נטויה עד הסוף לצד המים הקרים. (2) אסור להשתמש בסקוץ' ברייל בשטיפת הכלים כי יש בזה סוחט, אלא יש להשתמש בסקוץ' מיוחד לשבת שאין בו סחיטה. (3) אין להדיח כלים שלא לצורך שבת קודש. ואם יש לו כמה כלים להדיח וצריך רק חלק מהם לשבת, מותר להדיח את כולם. כך כתב הרב משנה ברורה (סימן שכג). * אלא אם כן, הוא מצטער בשבת בכלים העומדים בכיור - ואז מותר לשטוף הכלים אף שלא לצורך השבת.

מה הצד השני שמע

לפני כמה ימים סיפרתי לבן שלי, בן השלוש, ספר ילדים על ילד שצייר על הקיר. בסיפור, הילד מבין שטעה, כשהורים שלו נאלצים להביא סייד שיצבע הכול מחדש, כיון שהקשקושים לא יורדים מהקיר. המסר ברור, לא? **לא מציירים על הקיר.** אלא שלמחרת, אני נכנסת הביתה ורואה יצירת מופת חדשה על הקיר - שמש, עץ, ורכבת... אני בולעת את הרוק, ושואלת: "מממ... מה זה?".

והוא עונה לי בנונשלנטיות של פיקאסו צעיר, ובידענות: "אמא, זה בסדר, יש סייד! פשוט תזמיני סייד...". המסר עבר - רק לא בדיוק כמו שהתכוונתי.

זה לא קורה רק בגיל שלוש. כל הורה יודע שלפעמים אתה בטוח ששלחת מסר חינוכי מהדהד, אבל הילד קלט משהו אחר לגמרי. הדבר יכול להיות גם בין זוג ההורים.

את מבהירה לנערה שלך את גודל האיסור במה שהיא עושה. את מתכוונת לתת כוח, בפועל גרמת לה לייאוש - "יאללה, אם זה כבר חמור כל כך, אז מה זה משנה - נלך עד הסוף. ממילא אין לי סיכוי".

את אומרת לבת שלך: "מה קורה איתך? לא אכפת לך בכלל מהלימודים? מה יהיה איתך?". כוונתך אולי

הריח שאחרי המבול

"יפה פעם אחת בצער ממאה פעמים שלא בצער" (אבות דרבי נתן ג'). **לעצור את הנפילה, את האכזבה והצער, ולקיים כעת את המצוה ורצון ה', זה עיקר הנחת רוח!** ודוקא שהאדם מתחזק במצבים אלו - ה' פותח לו אח"כ אוצרות גדולים ומביא לו שמחה גדולה בעבודת ה'!

אומר האדמו"ר מקו'מיר זצ"ל: **"יצר הרע הוא גנב ושקרן גדול! אדם שיש לו מכולת גדולה, ובא גנב וחטף לו קופסת ממתקים - האם הוא יעזוב את החנות מופקרת בכדי לרדוף אחריו? האם ישאיר את החנות פתוחה בעודו יושב ברחוב לבכות?**

וודאי שלא! אז מדוע לאחר שהיצר הרע הפיל אותנו במריבה בבית, בנפילה קשה, בכעס - אנו נותנים לו גם את שאר המצוות של אותו יום. אנו צריכים לעצור ולומר: **"גנב שכמוך! אתה מנסה לקחת לי את כל עבודת ה' היום הזה - לא אתן לך. נכון, גנבת לי ממתק אחד. לא אתן לך יותר: לא אתן לך את התפילה הבאה, את ברכת המזון. אני ממשיך לשמוח בה' ולקיים מצוותיו!"**

אומר בעל התניא הקדוש: כשהאדם נפל ברשת של יצר הרע, מיד הוא קופץ עליו עם הכלי החזק שלו: **עצבות - ייאוש!** אך האדם אינו מבין דבר אחד: זה בדיוק מה שהוא רוצה! **לגנוב לך את כל החנות.** דוקא כעת, כשתה חשוף למידת הדין, עליך לתפוס בשני ידיים את הדבר שמציל את האדם מכל קיטרוג - שמחה בה'! **"ואתה ברחמיך הרבים תחפוץ בנו!"** - כשהאדם שמח שורה עליו השכינה. נכון, עשיתי עבירה, ולפני השינה אעשה עליה תשובה. אך כעת, אני חוזר לחנות, חוזר לפעולה בשמחה! היצר הרע מוכר לנו: אתה רחוק! גיהנום! ה' לא אוהב אותך! אבל הוא גם גנב וגם שקרן!

לאחר המבול ה' הריח את ריח הניחוח, את ההתגברות לחזור אל ה' ולהיות כל הזמן בשמחה! כפשוטו!

ולא די בכך, כל ימי החג עמדו אלפי יהודים בתור ארוך וצפוף וחיכו מבוקר עד ערב כדי לזכות לנענע את האתרוג היחיד. דע לך, כי חיבוב המצוות הזה משגע ומעציב אותי עד מאוד, מפני הרעש והשמחה שהוא גורם בשמיים מסגרים על ישראל".

רבנו הסטייפלר הקדוש (הרב יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל) כתב בספרו 'קריינא דאגירתא': **"עיקר עבודת ה' הוא בזמן הנפילה של האדם".** בשמיים בודקים אותך לא כשאתה קם עם

מצב רוח מרומם, שקיבלת בשורה טובה, ואז רואים שאתה מתפלל ולומד בשמחה, מודה לה' ללא סוף, ומחלק חיוכים לכל עובר ושב.

עיקר הנחת רוח שיש לה' זה לאחר הנפילה, דוקא אחר שכעסת, אחר ששוב שיקרת, פספסת תפילה במניין - **האם דוקא אז אתה ממשיך לעבוד את ה'?** **האם אתה מבין שהריח ניחוח שיש לה' זה מהקורבן שלך - מכך שאתה מתקרב אליו בחזרה!** **הוא לא רוצה שתהיה בייאוש: גם ככה כעסתי ולא למדתי - הלך לי כל היום. גם ככה אני עושה צער לאלוקים - אז לא שווה לעשות מצוות!"** זו הסיבה שה' ניחם על יצירת האדם לפני דור המבול, מפני שהם התחילו לעשות רע, והתייאשו ממצבם לשוב אל ה', הגם שראו את התיבה נבנית!

וכשרואה ה' את ההתגברות של האדם על יצרו - הוא החליט לא להביא מבול שימחה את האדם, (כי גדול נחת הרוח שנוצר לפניו בהתגברות אחת, אף אם נכשל האדם ומועד לעיתים).

שנה אחת, סיפר הגאון הצדיק רבי נפתלי צבי מרופשיץ זי"ע מעשה מיוחד לתלמידיו: **"פגשתי פעם את היצר הרע בימים שלפני חג הסוכות ופניו היו נפולות מאוד. שאלתי אותו: "יצר הרע! מדוע הנך עצוב כל כך?..."** נאנח היצר הרע וענה לי: **"הנה אנו שוב מצויים בימים שלפני חג הסוכות, וחרדה אוחזת בי מאימת מצוות ארבעת המינים שעם ישראל עומדים לקיים בשמחה ובחדווה. הם עומדים להדר במצווה ולרכוש מצוות בסכומים הגונים, ואני אנא אני בא?"**

למחרת, שוב פגשתי את היצר הרע, אלא שהפעם פניו היו שמחות. כששאלתי אותו לשמחה זו מה היא עושה? ענה לי בשמחה וטוב לבב: **"אונייה גדולה עמוסה באתרוגים עשתה את דרכה מארץ ישראל לארצנו, כדי לספק אתרוגים ליהודים, וכדי לעכבה מלעשות זאת, נקבתי חור קטן בדופן האנייה. המים החלו לחדור לתוכה, ועד שהצליחו להציל את האנייה, האתרוגים התמלאו במים ונפסלו. ואם כך, איך לא אשמח?"**

חלפו ימי החג ושוב פגשתי את היצר הרע, ושוב פניו היו נפולות, עוד יותר מבראשונה, עצוב ומדוכדך עד מאוד. **"מה קרה עכשיו?"**, שאלתי, **"הרי הצלחת לפסול את כל האתרוגים השנה?"** **"אל תשאל כבוד הרב",** השיב היצר הרע במרירות, **"מסתבר שמכל האתרוגים הרבים שהצלחתי לפסול באותה אונייה, נמצא אתרוג אחד בודד שנשאר כשר, וכשהוא הגיע לעיירה, הסתערו עליו רבבות יהודים והרבו במחיר כדי לרכשו, ולבסוף הוא נקנה במחיר יקר מאוד.**

קפה יוקרתי ללא כוס

וקדושה, של ניקוי וזיכוכ כל העבירות עד שנעשינו כתינוק שנולד ממש! מיד לאחר מכן, שבוע ימים של השראת השכינה בסוכה, של שמחה בטהרת הנשמה, בשהייה עם שבעת האושפיזין הקדושים עקב ניקיונו המיוחד, ולסיום שמחת תורה של חיבוק גדול לה' ותורתו, שאנו כה רוצים להיות השנה אנשים אחרים, דבוקים בו ובתורתו.

והנה, אם לא הכין האדם כלי, כמה ימים אחרי ההתרוממות האדירה הזו, הוא יכול לראות את כל הקפה היוקרתי שלו נשפך לביוב... הוא יכול להרגיש כאילו הוא חוזר למה שהיה לפני חודש אלול ואף יותר גרוע. **כיצד ניתן לשמור על כך? כיצד ניתן להינות מהקפה הטעים שזכינו לו בכל הימים הנוראים?**

לוקחים את הכלי שנתן לנו ה' ביום האחרון לשמירה על כל רכיבי הקפה של ימי ההתעלות, והיא: **התורה הקדושה. לא רקדנו איתה סתם בשמחת תורה, כי היא הברכה ששומרת עלינו ומחייה אותנו!**

מתחילים שנה חדשה, חומש חדש, התחלה חדשה: ניתן להתחיל ללמוד את הרש"י על כל פרשה, ללמוד כל ערב סימן בשולחן ערוך, דף יומי, פרק משנה ביום עם ביאור, שיעור תורה.

"הלוואי אותי עזבו, ותורתי שמרו, שמתוך שהיו מתעסקין בה, המאור שבה היה מחזירן למוטב", (איכה רבתי). אם אתם רוצים להרגיש את המאור הגדול שהרגשתם וזכיתם בחגים? יש לכם דבר קדוש עם כל הברכות, והיא התורה הקדושה. תנסו לטעום ותראו כמה שמחה תהיה לכם בחיים!

אין לי כוס! אדם שעמד מאחוריו אמר לו: "וכי איך יודע שהמכונה לא מביאה כוסות, אלא אתה אתה צריך להכניס כוס למכונה ממתקן הכוסות ליד ואז הכול נשפך בפנים". שבור ורצוף הוא רואה בעיניו איך 7.5 דולר נשפכים יפה לתוך הניקוז. ביי ביי. לא יצא כלום מהקפה הזה.

"רבונו של עולם, כל כך הרבה עבדתי בשביל הקפה, לא יכול להיות דיכאון יותר גדול מלראות את ההשפעות

שלי נעלמות מול העיניים שלי ואיני יכול לקחת את זה איתי". **ומדוע? כי הוא לא הניח כלי שישמור על המשקה היוקרתי!**

צריכים להיזהר שלא נהיה כמו אותו אדם: 52 יום שזכינו לקפה היוקרתי והטעים ביותר בעולם: 40 יום של סליחות, של הרהורי תשובה וקרבת ה', של תיקון המעשים. יומיים של ראש השנה כמלאכי שמיים, בתפילות מרוממות ובתהילים. עשרת ימי תשובה של יראת שמיים וחיזוקים. יום כיפור שכולו טהרה

יהודי אחד שנכנס לבית המדרש, ורואה כי ב"ה לאחר החגים קנו מכונת קפה חדשה לבית המדרש. היתה זו מכונה ענקית, ולא סתם. מכונת קפה אמיתית, שיש בה 12 אפשרויות: אספרסו, לקצ'ינו, קפוצ'ינו על לקצ'ינו, לט'ה, ולטינו, ועם קינמון ועוד.

היהודי ראה את המכונה ואורו עיניו. וואוו, הוא לא הכיר אף אחד מסוגי הקפה, אך הוא רק יודע שכמה שאני מבין פחות, ככה זה יותר טעים. וככל שזה יקר יותר, זה טוב יותר. אז מה הוא יקנה? את הכי יקר. הוא בודק ורואה שיש קפה שעולה 7.5 דולר. וואו, זה הרבה מאוד.

הוא ניגש למכונה, ולוחץ על הקפה היקר ביותר - מוקצ'ינו על לאטה. הוא מכניס את הכסף, והמכונה בשמחה עצומה בולעת את הכסף, את השטרות והמטבעות עם הרעש: 'קלינגגג'. ואז שואלת המכונה אם הוא מעדיף מדיום (בינוני) או לארג' (גדול), והוא בוחר לארג', מה השאלה בכלל? עם קינמון? - עם קינמון. עם שוקולד מלמעלה? בוודאי! הוא לחץ 'כן' על הכל.

הוא לוחץ על הכפתור 'התחל', ואז הוא נעמד מול המכונה, כשחוש הריח, הראייה והשמיעה מתחילים לעבוד על הילוך גבוה. שומעים קליק ואז רעש 'זוזוזוזוזוזוזוזוזוזוז'. כשהמסך כותב שהקפה בהכנה. הוא מסתכל ושומע קול 'צ'יק צ'יק'... משהו טוב מתבשל שם... ואחרי עשרים וחמש שניות נפתחו כל מעינות תהום, ומתחיל הקפה לזרום.

ואז הוא נזכר: **"ויוו!!! אין שם כוס!!"**

החידה השבועית! איזה נזל הכין נח לפני כניסתו לתיבה ומדוע?

תשובה: שטח של 100 מ"ר. נח לא ידע שיש לו 100 מ"ר של שטח, ולכן הוא לא ידע שיש לו 100 מ"ר של שטח, ולכן הוא לא ידע שיש לו 100 מ"ר של שטח.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שולה בת עיישה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. יעקב בן עזיזה. **זיווג הבון:** שירן בת חוה. **לע"נ:** דבורה בת חנום יוכבד.

בנק פאני (52) סניף 188. חשבון 58-58-74. לכתוב עבור עלון טוב לחסות בה". ניתן לקבל החזר מס

דיון משפחתי

שאלה לסעודת שבת: כיצד נשמו בתוך התיבה אוויר נקי, הרי גם לדעה ש'צהר' זה חלון, נח פתח אותו רק לקראת סוף המבול? (תשובה מרתקת ב'אגדת אליהו' על ירושלמי פסחים פ"א)

העלון מוקדש לעילוי נשמת האיש היקר הרצל דואק בן נוריה ומאיר

העלון להצלחת החפץ בעילום שם

דפוס צבעים אמיתיים

daniel777achiel@gmail.com • 052-7137136

משפחת אחיאל • משה בריל 9 ת"א •